

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorum

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

6. Notitia de servo quem colonus comparat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

& illo, adhamivit ut in crastinum die illo ibidem presentare deberent. quod ita & fecerunt. Et ipsi homines sic testimonia-verunt, quod per lege servus sancti illius aderat debitus, & quomodo hoc testi-moniaverunt... super altario sancti illius in illa capella, quam in curte fisci, ubi reliqua sacramenta soluta sunt, jurati dixerunt. Denuo ipsius servo fuit interrogatum si ip-sa causa recognoscebat, si sic erat veritas. Sed ipse servus in omnibus hanc causam recognovit, & ad servitium sibi reversus fuit, & ipse Abba per iudicium ad ipsas personas, per iussuionem illius Comite, de manu ill. Vicario exceptum, ibidem pro servo sancti illius evindicabat. His presentibus.

Iudicium evindicatum de colono.

IV. Cum recedissent venerabilis ille Abba & inluster vir ille in villa illa in pago illo, ubi ille Comes esse videtur, per ius-sionem Domno & glorioso illo Rege, ad universonum causas audiendum vel recta iudicia in Dei nomine terminandum, ibi-que veniens ille advocatus monasterij il-lius vel illius Abbatis homine aliquo no-men illo interpellabat, repetebat ei, dum diceret eod quod legitimo colonitio parti-bus monasterij sancti illius vel illius Abba-tis ad villa illa de parte genetrice sua rede-beret, & negligens & jectivus exinde ad-esset. Sed ipse homo de presentibus adstabat, & ipsam causam nullatenus potuit dene-gare, & ad ipsum colonitium se recognov-it, & per manibus ipsum hominem ip-sius Abbatis reddidit. Proinde taliter ab ipsis Missis dominicis, vel illo Comite, seu & ab ipsis Rachimburgiis, ipsius advocato in causa sancti illius vel ipsius Abbatis pro firmitatis studium fuit iudicatum ut dum ipsa causa taliter fuit inventa & legibus de-finita, ut tale iudicio evindicato exinde accipere deberet, quod ita & fecit, ut omni tempore ad ipsum colonitium sancti illius ad villa illa illum habeat evindicatum vel elidiatum, & sit in postmodum inter eos ex hac re subblata causatio. Datum in men-se illo, in anno illo.

Notitia de colona evindicata.

V. Veniens homo aliquis nomine ille advocatus sancti illius, de monasterio san-cti illius, vel illius Abbatis de ipso mona-sterio, die illo, in mallo publico, ante in-lustre illo viro illo Comite, vel ante quam-pluris personis qui ibidem aderant ad uni-versorum causas audiendum vel recta iudicia in Dei nomine terminandum, qui

Tom. II.

subter firmaverunt, femina aliqua no-mine illa ibidem interpellabat, repetebat ei dum diceret eod quod avus suus nomine ille quondam, vel genitor suus ille quon-dam, coloni sancti illius de villa illa fuif-sent, & ipsa femina colona esse debebat, & ipso colonitio malo ordine de ipsa casa Dei effugeret. Sic ipsa femina in presente adstuit, & ab ipsis personis ei interro-gatum fuit si ipsa causa esset veritas, an non. Sed ipsa in omnibus fortiter denega-vit, & taliter dixit, quod avus suus ille quondam, nec genitor suus ille quondam, coloni sancti illius de villa illa nunquam fuissent, nec ipsa colonitio de capud suum ad ipsa casa Dei sancti illius nunquam re-debebat, sed de patre & de matre bene ingenua nata vel procreata fuisset. Sic ab ipsis personis taliter ei fuit iudicatum, ut apud duodecim homines parentes suos, octo de patre, & quatuor de matre, si pre-mortui non sunt, & si pre-mortui sunt, apud duodecim homines bene francos Sa-llicos, in ipso mallo super altario sancti il-lius, in proximo mallo quem ipse Comes ibidem tenebit, hoc conjurare debeat quod avus suus ille quondam, nec genitor suus ille quondam, coloni sancti illius de monasterio illo de villa illa nunquam fuif-sent, nec ipsa colonitio de capud suum ad ipsa casa Dei non redebeat. Et si hoc in eo placito, sicut superius insertum est, conju-rare potuerit, de hac causa ducta & secura resideat. Sin autem non potuerit, ad ipsa casa Dei se recognoscere faciat. Datum ibi.

Notitia de servo quem colonus comparat.

VI. Notitia qualiter vel quibus presentibus veniens magnificus vir ille die illa in illa civitate in mallo publico ante in-lustre viro illo Comite & ante apostolico vi-ro illo, vel presentibus quampluribus vi-ris venerabilibus Rachimburgis qui ibidem ad universonum causas audiendum vel re-cta in Dei nomine iudicia terminandum re-sidebant vel adstabant, quorum nomina subter tenentur adnexa, homine aliquo nomine illo interpellabat, dixit eod quod servus ad colono suo nomine illo de capud suum aderat, & venditionem habebat quomodo ipse colonus ipsum comparave-rat, & ipsam venditionem ibidem osten-debat ad relegendum. Relecta epistola, sic ipsi viri ipsum interrogaverunt, si ali-quid contra ipsa charta dicere volebat, vel si eam agnoscebat, an non. Sed ipse servus ipsa charta vera & legitima recog-novit. Sic ipsi viri tale decreverunt iudi-

E e ij

cio, ut ipse ille ipsum ad servitium recipere deberet. quod ita & fecit, & per manu illius Vicarij per iustionem illustre viro illo Comite & per iudicium ad ipsas personas presentaliter recepit. His presentibus. Datum ibi, sub die illo.

Notitia de terra evindicata.

VII. Notitia qualiter vel quibus presentibus veniens venerabilis vir ille Abbas de monasterio illo, die illo, in illo loco, ante illustribus viris magnificis illis & illis Missis Domino & gloriosissimo illo Rege, vel aliis quampluris qui subter firmaverunt, quorum nomina subter tenentur inferta, homine aliquo nomine illo interpellabat, repetebat ei, eò quòd illa terra quam apud homine illo concambiavit, qui est in pago illo, in grafia illa, in loco qui vocatur ille, post se malo ordine retineret injustè. & ipse homo in presente adstabat, & hanc causam nullatenus potuit denegare, nec tradere rationes per quas ipsam terram habere debeat. Sic ipsi homini fuit iudicatum, ut ipsam terram ante ipsos Missos dominicos secundum suam legem ipsi venerabili viro illo Abbati reddere vel revellere deberet. quod ita in presente & fecit. Propterea iubemus ut dum hanc causam sic actam vel perpetratam esse cognovimus, ut ipsa terra ipse Abbas habeat evindicata atque elidiata, sit postmodum ex hac re omnique tempore sublata causatio. Datum ibi sub die illo, anno illo, regnante Domino nostro illo gloriosissimo Rege.

Ingemitas.

VIII. Quoniam sanctissimi Hludovici Imperatoris pietas, quam habet in Deum, ea querere & indagare non cessat quæ Domini potissimum congruant voluntati, quibus quoque religionis honor & devotio magis ac magis de die in dies crescat atque proficiat, & ea quæ ad divinum cultum & officium sanctum pertinent, decoris & honestatis amplius in diebus ejus quam prius habuerint accipiant, & cunctis in futurum temporibus quæ secundum Deum ab eodem inventa procurataque sunt proficiant, & perenni stabilitate à successoribus ejus & fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ inviolabiliter in perpetuum conserventur, memor semper quod dicitur, *Misericordia & veritas custodiunt Regem, & iustitia firmatur thronus ejus*, adeo ut verissimè & propemodum specialiter de eo dictum videatur, *Beata terra cuius Rex sapiens est*; cui etiam illud non

Prov. 20.

Eccles. 10.

Sap. 6.

inconvenienter potest aptari quod Dominus de David perhibuit dicens: *Inveni David secundum cor meum, qui faciat omnes voluntates meas.* Huiusmodi itaque studiis Rex iste sapiens & beatus indefinenter intentus, & Domini semper adhaerens voluntati, cupiens, ut præmissum est, divinum officium modis omnibus honestare, & eos qui Domino Deo sacrificium super altare sanctum offerre debent, & corpus & sanguinem dominicum precum meditatione consecrare, honori habere, & ampliore gratia circumdare, statuit ut Episcopi & Abbates & quicumque ecclesiasticis possessionibus iure prælati sunt, si aliquos ex familia ad presbyteratus ordinem promoveri velint, prius eos, permissu ipsius, libertate donent, & sic tandem ad sacerdotij gradum dignissimè subvehant. Igitur ego ille minimus servorum Dei famulus Ecclesiæ Senonicæ Archiepiscopus tanta serenissimi Hludovici Augusti auctoritate, quæ Senonis in arcibus Ecclesiæ episcopij servatur, fultus per hunc libellum manumissionis te fratrem nostrum, quem servilis conditio hæcenus addictum tenuit inter hujus Ecclesiæ familiam, quia fratrum testimonio, inter quos enutritus es, dignus ad sacerdotalem honorem suscipiendum prædicaris, censeo te atque statuo ante sacri altaris cornu in conspectu sacerdotum & cleri & populi adstantis à presentis die & deinceps ab omni iugo servitutis humanæ absolutum fore civemque Romanum appellari, ita ut nulli hominum pro servili conditione quicquam debeas servitij nec obsequij neque etiam libertinitatis munus impendere, non mihi, nec successoribus, aut actoribus, quicumque præferint huic Ecclesiæ, non iudicialia præditis potestate, sed soli Deo licentiam & facultatem habeas liberè famulandi, diésque tuos vitamque ipsi dicandi; ut in ipsius Ecclesiæ proficias ad honorem & profectum plebis pretioso sanguine Christi redemptæ, quatenus hanc pro modulo tuo montis instruas, orationibus juves, exemplis informes, corporis & sanguinis dominici consecratione, propter cuius honorem hanc consecutus es dignitatem, reficias, ut sicut ab humana servitute liberatus per hanc manumissionem esse cognoveris, ita per divinam doceas diabolicæ dominationis jugum evadere plebem quæ tibi à proprio Pontifice fuerit commissa. His quoque subnectere placuit, canonicis admoniti constitutionibus, ut si qua dein-

Capitular.
an. 816. c. 6.